

Obřad žehnání místní zodpovědné v sekulárním institutu Volontarií Dona Boska

Zdeněk Demel

1. ÚVODNÍ POZNÁMKA

Tímto příspěvkem navazuji na svůj článek „Návrh obřadu žehnání oblastní zodpovědné v sekulárním institutu Volontarií Dona Boska“.¹ Podobně jako chyběl obřad ustanovování do funkce pro *oblastní* zodpovědnou, chyběl i obřad pro ustanovování *místních* zodpovědných v jednotlivých skupinách tohoto sekulárního institutu. Protože jednak došlo na základě podnětů oblastní rady jmenovaného institutu k některým úpravám již uveřejněného textu, jednak si liturgie uvádění do funkce *místních* zodpovědných vyžádala další textové úpravy, považuji za vhodné uveřejnit i text této liturgie. Ke změnám došlo v textu žehnací modlitby, nový je text při předávání lampičky jako jednoho ze symbolů služby *místní* zodpovědné, jiný je text závěrečného požehnání a dále je text odlišný všude tam, kde to vyžaduje rozdílnost funkce. V skrytu duše chovám naději, že se třeba tato liturgie žehnání stane inspirací i pro další instituty zasvěceného života, kde se dosud uvádění představených do jejich funkce děje pouze administrativně předáním pověřovacího dekretu.

Liturgii žehnání místní zodpovědné předsedá zpravidla místní (skupinový) asistent Institutu. Stanovy a symbol služby předává nově jmenované místní zodpovědné dosavadní místní zodpovědná nebo sestra pověřená oblastní zodpovědnou (v případě, že nedochází ke změně v osobě místní zodpovědné). Žehnání se může konat v rámci samostatné bohoslužby slova nebo je lze zařadit do eucharistické slavnosti. V posledně jmenovaném případě je vlastní žehnání zařazeno po promluvě, jak je obvyklé i při spojení jiných obřadů se slavností eucharistie: nejprve následuje žehnací modlitba a po ní předání Stanov a symbolu služby. Potom dosavadní místní zodpovědná, příp. sestra pověřená oblastní zodpovědnou a předsedající předávají nově ustanovené pozdravení pokoje. Nově ustanovené místní zodpovědné může být dána příležitost krátce oslovit shromáždění. Nato se přednášejí přímluvy. Dále následuje slavení eucharistie. Přitom lze přiměřeně použít formulář „Při žehnání opata a abatyše“. Pokud tomu nebrání liturgická významnost dne, volí se texty Písma tak, aby odpovídaly uvedení do služby zodpovědné.

¹ *Teologické studie* (České Budějovice) 3, č. 1 (2002): 80–85. Sekulární institut Volontarie dona Boska (dále jen SI VDB) náleží do Salesiánské rodiny, kterou založil italský kněz Giovanni Bosco (1815–1888).

2. STRUKTURA SLAVNOSTI

Struktura slavnosti v bohoslužbě slova:²

- Vstupní píseň
- Uvedení do obřadu
- Chvilé ticha
- Znamení kříže
- Kyriová litanie
- Vstupní modlitba
- Čtení z Písma a sponsoriální žalm
- Promluva (výklad Písma uvádějící žehnání)
- Přímluvy
- Otče náš
- Modlitba žehnání
- Předání Stanov a symbolu služby
- Pozdravení pokoje
- Slovo nově ustanovené
- Závěr
- Děkováná píseň

Struktura slavnosti ve mši:

- Vstupní píseň
- Znamení kříže a pozdrav
- Uvedení do obřadu
- Úkon kajícínosti
- Kyriová litanie
- Vstupní modlitba
- Čtení z Písma a žalm
- Promluva
- Modlitba žehnání
- Předání Stanov a symbolu služby
- Pozdravení pokoje
- Slovo nově ustanovené
- Přímluvy
- Slavení eucharistie

Poznámka: *Následující kyriovou litanii, vstupní modlitbu, texty pro bohoslužbu slova, modlitbu nad dary a modlitbu po přijímání nelze použít o adventních, postních a velikonočních nedělích, o slavnostech, na Popeleční středu a ve Svatém týdnu. Liturgická barva je bílá.*

3. PRŮBĚH LITURGIE ŽEHNÁNÍ SPOJENÉ SE SLAVENÍM EUCHARISTIE

Vstupní píseň**Uvedení do obřadu**

Předsedající uvede shromáždění do bohoslužby např. takto:

Milé sestry, sestra N byla jmenována vaší novou místní zodpovědnou. Je pověřena, aby vám pomáhala formovat se pro odpověď lásky Bohu a bližním. Pro toto poslání jí nyní chceme vyprošovat od Boha požehnání.

Chvilé ticha**Znamení kříže**

² Tato struktura v podstatě sleduje model navržený v knize, na které jsem též spolupracoval: H. BAUERNFEIND – R. GEIER (eds.), *Leben braucht Segen: Segensfeiern*, Freiburg: Herder, 2002, s. 108–109.

Kyriová litanie

Předsedající uveďe přímluvy těmito nebo podobnými slovy:

Ježíš sám nás vyzývá, abychom k němu volali. Vyzvějme ho tedy:

Pane Ježíši, jako tebe Otec poslal, abys shromáždil rozptýlené Boží děti, tak ty posíláš sestru N, aby byla poutem jednoty ve skupině. Kyrie eleison!

Pane Ježíši, ty sám plný Ducha svatého, dáváš svému Duchu spočinout na všech, kterým je v církvi svěřena služba. Kriste eleison!

Pane Ježíši, tys sloužil naší spáse do krajnosti a zanechal jsi nám tak příklad. Kyrie eleison!

Vstupní modlitba

Bože, tys dal v církvi vzniknout institutům zasvěceného života ve světě. Shlédni na nás, když dnes přijímáme sestru N jako svou místní zodpovědnou a naplň nás důvěrou ve tvou starostlivost o nás a ochotou sloužit tobě i sestrám. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista...

První čtení: Flp 2,5–11 (Iz 6,1–2a.3–8, Nm 6,22–27; Ef 4,1–6; 2 Tim 2,8–13; 2 Tim 3,14–17; 1 Petr 5,1–7)

Responsoriální žalm: 67, 2–3.5.6. +8

Evangelium: Mt 23,1(8)–12

Promluva**(Vyznání víry)****Žehnací modlitba³**

Pokud se nekonalo vyznání víry, vyzve předsedající shromáždění, aby se postavilo. Nově jmenovaná místní zodpovědná předstoupí před předsedajícího kněze. Ten nad ni vztáhne ruce a modlí se:

Bože, všemohoucí Otče,
tys poslal na svět
svého jednorozeného Syna,
aby rozptýlené Boží děti shromáždil v jedno.
Svou laskavou dobrotou získával srdce lidí,

(**Anakléze**, oslovení Boha)
(**Anamnéze**, připomínka,
co Bůh vykonal pro naši spásu)

³ Tento text vychází z delší verze modlitby žehnání v návrhu liturgie žehnání abatyše, připraveném Liturgickou komisí České biskupské konference. Modlitba je upravena v duchu salesiánské spirituality. Více k textu modlitby žehnání v prvním návrhu, viz pozn. 1, s. 82–83.

shromažďoval je kolem sebe
 a v síle Ducha svatého
 přinesl pro spásu lidí oběť největší.
 Po jeho zmrtvýchvstání
 vedl Duch svatý jeho učedníky a učednice,
 aby správu církve uskutečňovali jako službu.

(Epikléze, vzývání Ducha svatého)

Pokorně tě prosíme,
 abys požehnal + a posiloval
 svou služebnici N,
 která byla jmenována
 místní zodpovědnou v této skupině.
 Dej, ať je ve skupině poutem jednoty
 a pomáhá sestrám růst v zasvěceném životě ve světě
 v salesiánském duchu.

Pomáhej jí chápat zodpovědnost jako službu.

Ty sám ji ved',
 ať všechno dává v soulad,
 aby sestry prospívaly
 v lásce ke Kristu a k sobě navzájem
 a s otevřeným a radostným srdcem
 spěchaly po cestě tvých přikázání.
 Naplň ji, Bože, dary svého Ducha,
 ať ona sama horlivě následuje Krista
 a k tomu též povzbuzuje své sestry,
 aby tě všechny mohly společně oslavovat
 a věrně sloužit tvé církvi.
 Ať spolu s Kristem touží po spáse všech lidí
 a je ochotná se pro to všeho vzdát.
 Ať tomu učí i své sestry,
 aby všechny společně
 v den jeho slavného příchodu
 mohly dosáhnout
 plnosti nebeského království.

(Doxologie)

Skrze Krista, našeho Pána.

Neboť s ním a v něm
 je Bože, Otče všemohoucí,
 v jednotě Ducha svatého
 všechna tvoje čest a sláva.

Všichni odpoví: Amen.

Předání Stanov

Nově jmenovaná místní zodpovědná předstoupí před dosavadní místní zodpovědnou nebo sestru, kterou pověří oblastní zodpovědná (v případě, že nedochází ke změně v osobě místní zodpovědné), a ta ji následujícími slovy předá ozdobně vázanou knihu Stanov:

N, přijmi Stanovy Institutu,
projekt životní cesty ke svatosti
v sekulárním salesiánském zasvěcení.
Veď podle nich sestry,
které ti Bůh svěřil;
konej, co je v tvých silách,
a Bůh sám bude tvou oporou.

Předání hořící lampičky

Dosavadní místní zodpovědná nebo sestra, kterou pověří oblastní zodpovědná, předá nově jmenované místní zodpovědné hořící lampičku se slovy:

N, přijmi znamení Krista,
který je světlem světa.
Sama v tomto světle žij
a pomáhej též svým sestrám
žít ve světle Kristově a šířit jej kolem sebe.

Pozdravení pokoje

Dosavadní zodpovědná nebo sestra, kterou pověřila oblastní zodpovědná, a předsedající nyní mohou předat nově jmenované místní zodpovědné pozdravení pokoje.

Slovo nové oblastní zodpovědné

Nově ustanovená místní zodpovědná může nyní oslovit shromáždění.

Přímluvy

Předsedající může uvést přímluvy např. takto:

Přednesme Bohu své prosby za nově jmenovanou místní zodpovědnou, za Institut, za církve a za celý svět. Volejme k němu: Bože pohlédni na nás a vyslyš nás!

- Naplňuj naši sestru N důvěrou ve tvou pomoc a též potřebnou rozvahou i odvahou!
- Pomáhej jí svou milostí, aby podle Kristova příkladu sloužila jednotě a životu skupiny!
- Pomáhej jí, aby, sama poslušná tvé vůle, vedla i ostatní sestry k poslušnosti!
- Zahrň ji a členky místní rady bohatstvím darů Ducha svatého!

(Dále se může nechat prostor pro spontánně pronášené přímluvy. Ostatně je možné přednášet jen spontánní přímluvy, např. tak, že se sestry shromáždí kolem nově jmenované místní zodpovědné a vloží na ni ruce a přitom pronášejí své přímluvy).

Dobrý Bože, v důvěře v moc tvého milosrdenství jsme ti svěřili naši sestru N, která se dnes ujímá služby místní zodpovědné. Věříme, že vyslyšíš všechny naše dnešní prosby skrze Krista, našeho Pána.

Přijmi, Bože, dary svých služebnic,
které se ti zcela odevzdávají, jako duchovní oběť,
udržuj v nich ducha pravé pokory a poslušnosti
a naplň je svým pokojem.
Skrze Krista, našeho Pána.

Shlédni, Bože, s láskou na svou rodinu,
kterou jsi při slavení památky smrti a vzkříšení
svého Syna nasytil jeho tělem a krví.
Pomáhej nám, ať žijeme podle evangelia
a oslavujeme tě celým svým životem.
Skrze Krista, našeho Pána.

Pán s vámi. I s tebou.
Skloňte se před Bohem a přijměte požehnání:

Bůh je náš Otec, a my dílo jeho rukou:
Ať naplní vaše srdce pevným odhodláním nechat se nebeským Otcem přetvářet
a žít s novou věrností své zasvěcení. Amen.

Bůh nás povolal, abychom měli společenství s jeho Synem Ježíšem Kristem:
Ať vám dá sílu, abyste Krista s radostí následovaly, ochotně sloužily bližním
a s bdělostí v této službě vytrvaly. Amen.

Bůh nás zahrnuje bohatstvím všeho druhu:
Ať vás naplní milostí Ducha svatého, abyste tvořili opravdové společenství lásky,
takže budete bez úhony v onen den našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

Požehnej vás všemohoucí Bůh,
Otec i Syn + i Duch svatý. Amen.

Jděte ve jménu Páně! Bohu díky!

Následuje děkovná píseň

4. ZÁVĚREČNÁ POZNÁMKA

Jak již dříve uveřejněná liturgie žehnání *oblastní zodpovědné*, tak i zde popisovaná liturgie žehnání *místní zodpovědné* našly příznivé přijetí u členek sekulárního institutu Volontarií dona Boska. Prvně jmenovaná liturgie se poprvé slavila za přítomnosti hlavní zodpovědné Institutu v prosinci 2002, liturgie žehnání *místních zodpovědných* se konala v jednotlivých skupinách volontarií poprvé v lednu 2004.

Liturgy of the Benediction of the Group Responsible in the Secular Institute of Volunteers of Don Bosco

Key words: Liturgy; Benediction; Group responsible; Secular institutes; Volunteers of Don Bosco

Abstract: The paper deals with the benediction of the *Group Responsible* in the secular institute of Volunteers of Don Bosco, which belongs to the Salesian Family, in relation with the benediction of the Regional Responsible of this institute. Although the new members of the institute are always incorporated in the liturgical service, the real ceremony installing the Group Responsible in office has been missing. The described ceremony has removed this deficiency. The benediction prayer of the Group Responsible is derived from the abbess benediction prayer, whereas some text passages have been adjusted to the Salesian spirituality. The benediction prayer is followed by handing over the Statutes of the institute and burning lamp as service symbols of the Group Responsible. Both are accompanied by a specific prayer. The benediction ceremony can be involved in the Liturgy of the Word or in the Holy Eucharist (the latter case is described here).